

Beskrivning

Över förslag till ändring av
stadsplan för

H a p a r a n d a s t a d.

Delarna III, IV, och V.

Stadsplaneändringen är redovisad å tre stadsplane-kartor, upprättade år 1955 av arkitekt SAR Bertil Mattsson. Samtidigt redovisas å kartan över del IV områden, för vilka gällande stadsplan är avsedd att upphävas.

För åskådliggörande av lokaliseringen för olika ändamål, bostads- och affärsbebyggelse, industrier och hantverksrörelser, hotell och trafikföretag, allmänna byggnader, trafikleder och gatunät, parker och gatuplanteringar, begravningsplats med mera bifogas samma översiktliga utredning, som legat till grund för de tidigare stadsplanedelarna I och II, fastställda den 21/8 1953 respektive den 30/6 1954. Delarna III, IV och V utgöra sålunda en fortsättning av stadsplanerevisionen för Haparanda. Av vissa orsaker, för vilka nedan redogöres, har avvikelse gjorts från begränsningen av det område, som enligt den översiktliga utredningen skulle stadsplaneläggas, i det att området nordväst om begravningsplatsen, Östra Nassua, även stadsplanelagts. Se kompletteringsblad i den översiktliga planutredningen.

Denna beskrivning är gemensam för delarna III, IV och V, som organiskt höra samman men av praktiska skäl måst delas upp på tre kartblad.

Delarna III, IV och V innefattar området väster och söder om del II och utgör så när hela det för stadsplanläggning avsedda västra ytterområdet av staden. Orsakerna till att dessa delar tagits upp föres stadens centrala del är dels behovet av ytterligare mark för enfamiljshus i anslutning till småhusbebyggelsen inom del II, där huvudparten av tomterna redan är bebyggda eller försålda, dels den aktuella saneringen inom Östra Nassua, där vatten och avlopp är under projektering, dels det omedelbara behovet av kyrkogårdsutvidgning, emedan den befintliga begravnings-

platsen är fullbelagd och dels det ökade behovet av mark för industrier och hantverksrörelser.

Inom större delen av stadsplaneområdet har betydande ändringar i gatunätet och därmed kvartersindelningen varit nödvändiga för ernående av bättre ändamålsenlighet ifråga om trafikleders och bostadsgators sträckningar, tomtdjup inom bostadskvarter samt ändrat ändamål för markens användning. Detta gäller inom de delar, där den tidigare stadsplanen icke eller i ringa grad varit genomförd. Utbyggnad enligt den nya stadsplanen torde därför icke medföra några ökade kostnader. Nya namn på gator och kvarter i den utsträckning, som erfordrats, har i samråd med byggnadsnämnden antagits och införts å kartorna.

Den för fastställelse avsedda delen av stadsområdet /delarna III, IV och V tillsammans/ begränsas i nordost och öster av Björnholmsgatan - Östra Kyrkogatan - Sundellsgatan - Västra Esplanaden, i söder av Tingshögsgatan - Statens Järnvägars bangårdsområde samt i väster och norr av Köpmansgatan - en linje på ett tomtdjups avstånd från Ringvägen - norra stadsgränsen.

I detta stadsplaneområde ingår, som ovan sagts en stadsdel, Östra Nassua, vilken icke intagits i den översiktliga planutredningen. Genom den oväntat snabba exploateringen av angränsande stadsdel, Riekköjännkä, inom del II för enfamiljshus har behov uppstått av tomtmark för sådan bebyggelse, och det ansågs naturligt att planlägga den av staden ägda, intilliggande delen av Östra Nassua. Inom södra delen av denna stadsdel ned mot Köpmansgatan finns en blandad äldre och nyare bebyggelse, som behöver saneras. Reglering av gatunät och kvartersindelning är här påkallad bland annat för framdragande av vatten och avlopp. Därför ansågs planläggning av hela Östra Nassua nödvändig redan nu. För området väster därom, Västra Nassua, vilket icke kan förväntas bli bebyggt eller eljest taget i anspråk inom överskådlig tid, har gällande stadsplan föreslagits utgå.

Inom de delar av staden, som omfattas av detta stadsplaneområde, kunna några andra allmänna byggnader än skolor knappast tänkas bli förlagda. De för allmänt ändamål reserverade områdena har därför varit för sig dimensionerats att

Stadsplane-
områdets
avgränsning

Områden för
allmänna bygg-
nader.

rymma en normal skolanläggning. Kvarteret Staren /nord-östra del V/ är avsatt för blivande enhetsskola, kvarteret Bojan /södra del V/ för verkstadsskola eller annan skolform eventuellt med idrottsplats för skoländamål samt södra delen av kvarteret Föraren /norra del IV/ för småskola. Dessutom har den tomt i kvarteret Rättvisan å vilken gamla tingshuset, en byggnad av visst kulturhistoriskt värde är beläget, reserverats för allmänt ändamål.

Områden för
bostadsändamål.

Huvuddelen av kvarteren inom Östra Nassua beräknas bli bebyggda med enfamiljshus med början inom kvarteren Muraren, Branden och Bågen. Inom vissa kvarter såsom Björnen, Mullvaden och Stådet torde tvåvåningshus i viss utsträckning vara önskvärda med hänsyn till befintlig bebyggelse. I sydöstra hörnet av planområdet inom kvarteren Trasten och Rättvisan får bebyggelsen anpassas efter hus typerna på de bebyggda tomterna med tvåvåningshus längs Västra Esplanaden och i övrigt huvudsakligen enfamiljshus.

Områden för
industriändamål.

Till följd av ökad efterfrågan på mark för industrier och hantverkerörelser har det intill Statens Järnvägars bangårdsområde i den gamla stadsplanen reserverade, relativt obetydliga industriområdet föreslagits betydligt utvidgat i överensstämmelse med, vad som rekommenderats i den översiktliga planutredningen. Området ligger i kommunikationshänseende mycket lämpligt mellan riksvägen och bangården.

Områden för
biltjänst.

I anslutning till industriområdet nära Ringvägens korsning med riksvägen ha två områden för bilservicestationer föreslagits.

Område för
begravningsändamål.

Den nuvarande begravningsplatsen kring kyrkan är, som förut nämnts, fullbelagd. Densamma har redan i den översiktliga planutredningen föreslagits utvidgad. Plan för den nya delen är redan under utarbetande.

Parker och
gatuplanteringar.

Mellan begravningsplatsen och industriområdet samt mellan rikshuvudvägen och industriområdet har breda parkstråk utlagts. Det förra skall planteras med ganska tät, blandad trädvegetation och är huvudsakligen avsett som skiljezon mellan begravningsplatsen och industriområdet och det senare, som delvis skall utgöra frisksiktzon för riksvägen, plan-

teras med träd endast närmast industriområdet.

Gatuplanteringar föreslås på Västra Esplanaden, på Västerplan samt på de delar av Timmermansgatan och Ringvägen där gatubreddningar för parkeringsplatser gjorts.

Gatunät.

Huvudledernas sträckningar redovisas i den översiktliga utredningen /se karta 7 i denna/. Inom det nu aktuella stadsplanområdet ingår den från väster kommande riksväg 13 /Köpmanegatan/, vilken får ändrad sträckning längst i väster, där ny vägport skall ersätta den befintliga mycket trafikfarliga underfarten.

Av huvudleder för lokaltrafik berörs en del av Västra Esplanaden samt större delen av Ringvägen.

Övriga gator utgöra lokalgator och avvika betydligt från den gamla stadsplanens otidsenliga gatunät.

Gatubredder.

Köpmanegatan, som utgör rikshuvudväg, har utlagts till 20 meters bredd på det fria slättområdet i västra delen men har till följd av befintlig bebyggelse och för att ej inkräkta på begravningsplatsen måst krympas till 18 meter inom östra delen av planområdet. Den har försätts med fri-siktzoner i form av parkrensor eller förgårdar till bredder, som varit möjliga med hänsyn till befintliga förhållanden. Denna huvudled korsas endast på två ställen av lokala trafikgator, och har i övrigt försätts med utfartsbud för fordonstrafik från angränsande mark.

För Västra Esplanaden har den i tidigare stadsplan gällande bredden 36-24 meter bibehållits, men av densamma utlägges endast en del längs östra sidan till gata. Återstoden avses utgöra gatuplantering, varvid utfarter från mellantexterna i kvarteren Trasten och Rättvisan tillåtas.

Ringvägen har givits en bredd av 12 meter med hänsyn till dess betydelse som lokaltrafikled.

Bostadsgatorna föreslås få en bredd av 9 meter utom, där de sammanfalla med gatunätet i tidigare stadsplan och ha oförändrad bredd.

Öppna platser, parkering.

Inom planområdet har genom vidgning av Timmermansgatan på en sträcka av 150 meter anordnats en centralt belägen, rymlig parkeringsplats för Östra Nassau. För industrä-

Området har likaledes genom vidgning av Ringvägen beretts goda möjligheter till parkering inom denna del av planområdet. Vidare kunna parkeringsplatser anordnas i Västra Esplanadens gatuplantering samt på Västerplan. Slutligen ha de flesta bostadsgatorna sådana bredder, att plats för parkering av enstaka fordon finnes.

Gatuhöjder.

Där gator anlagts efter fastställandet av 1924 års stadsplan, ha gatuhöjderna justerats med hänsyn härtill. För den icke utförda delen av riksväg 13 ha gatuhöjder införts efter av vägförvaltningen lämnade uppgifter. Gatuhöjder för övriga gator ha anpassats efter terrängförhållandena samt efter de höjdlägen verkställd avloppsutredning givit vid handen.

Avlopp.

Avlopp finnes delvis i gatorna inom planområdet. En revidering av tidigare upprättat avloppsförslag till övernesstämmelse med stadsplaneförslaget har verkställts. Detta redovisas schematiskt å särskild avloppskarta, som bifogas stadsplaneförslaget.

Luleå 1 oktober 1955.

Bertil Mattsson
Bertil Mattsson
Arkitekt SAR

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut

den 15 november 1957.

Stockholm i Kommunikationsdepartementet

Ex officio:

L. M. S. M. S.